

* 1. feladat (12+12=24 pont)

Számítsuk ki az $\int_H f$ integrál értékét, ahol

a)

$$f(x, y) := 2x^2y \quad ((x, y) \in \mathbb{R}^2),$$

H pedig az $y = -x$ és $y = x^2$ egyenletű alakzatok által határolt korlátos tartomány;

b)

$$f(x, y, z) := \sqrt{x^2 + y^2} \quad ((x, y, z) \in \mathbb{R}^3),$$

$$H := \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid x^2 + y^2 \leq 1, x^2 + y^2 \leq z \leq 1\}.$$

Mo. a)

$$H = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid 0 \leq x \leq 1, x^2 \leq y \leq x\}, \quad (2\text{p}).$$

H normáltartomány, f folytonos H -n (1p), tehát:

$$\int_H f \stackrel{(2\text{p})}{=} \int_{-1}^0 \int_{x^2}^{-x} 2x^2y \, dy \, dx \stackrel{(2\text{p})}{=} \int_{-1}^0 [x^2y^2]_{y=x^2}^{-x} \, dx \stackrel{(2\text{p})}{=} \int_{-1}^0 x^4 - x^6 \, dx \stackrel{(2\text{p})}{=} \left[\frac{x^5}{5} - \frac{x^7}{7} \right]_{x=-1}^0 \stackrel{(1\text{p})}{=} \frac{2}{35}.$$

b) Hengerkoordinátákkal

$$\int_H f \stackrel{(4\text{p})}{=} \int_0^1 \int_0^{2\pi} \int_{r^2}^1 f(r \cos(\varphi), r \sin(\varphi), z) \cdot r \, dz \, d\varphi \, dr \stackrel{(2\text{p})}{=} \int_0^1 \int_0^{2\pi} \int_{r^2}^1 r^2 \, dz \, d\varphi \, dr \stackrel{(2\text{p})}{=} \\ = 2\pi \int_0^1 r^2 - r^4 \, dr \stackrel{(2\text{p})}{=} 2\pi \left[\frac{r^3}{3} - \frac{r^5}{5} \right]_{r=0}^1 \stackrel{(2\text{p})}{=} \frac{4\pi}{15}.$$

(Normáltartományos próbálkozásért maximum 2 pont adható.)

* 2. feladat (10 pont)

Legyen $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ abszolút integrálható függvény. Fejezzük ki az

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(3x - 2))$$

Fourier-transzformáltat az f függvény Fourier-transzformáltjának segítségével.

Mo. Minden $\omega \in \mathbb{R}$ esetén

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(x - 2))(\omega) = e^{-2i\omega} \mathcal{F}(f)(\omega) \quad (5\text{p})$$

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(3x - 2))(\omega) = \frac{1}{3} e^{-2i\frac{\omega}{3}} \mathcal{F}(f)\left(\frac{\omega}{3}\right) \quad (5\text{p})$$

Alternatív megoldás a Fourier-transzformált definíciójával, majd a $t = 3x - 2$, ($x = \frac{t}{3} + \frac{2}{3}$, $dx = \frac{1}{3}dt$) helyettesítéssel:

$$\mathcal{F}(x \mapsto f(3x - 2)) = \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i\omega x} f(3x - 2) \, dx = \quad (2\text{p})$$

$$= \int_{-\infty}^{\infty} e^{-i\omega\left(\frac{t}{3} + \frac{2}{3}\right)} f(t) \frac{dt}{3} = \quad (5\text{p})$$

$$= \frac{1}{3} e^{-\frac{2}{3}i\omega} \mathcal{F}(f)\left(\frac{\omega}{3}\right). \quad (3\text{p})$$

3. feladat (6+10=16 pont)

a) Pontosan milyen $\alpha \in \mathbb{R}$ esetén konvergens a $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ sor?

b) Bizonyítsuk az a) pontban megfogalmazott állítást $\alpha \neq 1$ esetén. (Az előadáson tanult tételt felhasználhatunk a bizonyításban.)

Mo. a) A $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ numerikus sor pontosan akkor konvergens, ha $\alpha > 1$. **(6p)**

b) Ha $\alpha \leq 0$, akkor az $(\frac{1}{n^\alpha})_{n \in \mathbb{N}}$ sorozat nem tart 0-hoz, tehát $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ divergens. **(2p)**

Ha $0 < \alpha \neq 1$, akkor

$$\begin{aligned} \int_1^{+\infty} \frac{1}{x^\alpha} dx &\stackrel{(1p)}{=} \lim_{b \rightarrow +\infty} \int_1^b \frac{1}{x^\alpha} dx \stackrel{(1p)}{=} \lim_{b \rightarrow +\infty} \left[\frac{x^{1-\alpha}}{1-\alpha} \right]_{x=1}^b \stackrel{(1p)}{=} \\ &= \lim_{b \rightarrow +\infty} \frac{b^{1-\alpha}}{1-\alpha} - \frac{1}{1-\alpha} \stackrel{(2p)}{=} \begin{cases} +\infty & , \text{ ha } 0 < \alpha < 1 \\ \frac{1}{\alpha-1} & , \text{ ha } \alpha > 1, \end{cases} \end{aligned}$$

tehát az integrálkritérium alapján **(2p)** $\alpha > 1$ esetén $\sum_{n \in \mathbb{N}^+} \frac{1}{n^\alpha}$ konvergens, $0 < \alpha < 1$ esetén pedig divergens **(1p)**.

4. feladat (plusz 10 pontért)

Adjunk példát olyan $(f_n)_{n \in \mathbb{N}}$ függvénysorozatra, amely pontonként konvergens a $[0, 1]$ intervallumon, minden $n \in \mathbb{N}$ esetén f_n Riemann-integrálható a $[0, 1]$ intervallumon, $f := \lim_{n \rightarrow \infty} f_n$ Riemann-integrálható

$[0, 1]$ -en, továbbá az $\left(\int_0^1 f_n \right)_{n \in \mathbb{N}}$ számsorozat konvergens és $\int_0^1 f_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \int_0^1 f$

Mo. Egy lehetséges példa: minden $n \in \mathbb{N}$ és $x \in \mathbb{R}$ esetén legyen

$$f_n(x) := \begin{cases} n^2 x & , \text{ ha } 0 \leq x < \frac{1}{n} \\ 2n - n^2 x & , \text{ ha } \frac{1}{n} \leq x \leq \frac{2}{n} \\ 0 & , \text{ ha } x \in \mathbb{R} \setminus [0, \frac{2}{n}] \end{cases} \quad (6p)$$

Ekkor $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n \equiv 0$ **(2p)**, továbbá minden $n \in \mathbb{N}$ esetén $\int_0^1 f_n = 1$ **(2p)**.